

som om de hørte til to aldeles forskjellige Lovforslag. §§ 1 og 2 handle ganske vist om Udøvelsen af Lægevirksomhed af uexaminerede Personer; men § 3 og følgende Paragrafer turde hellere kaldes „Bestemmelser for saa vidt muligt at afværge den Skade, der sker ved Udøvelsen af Lægevirksomhed af uexaminerede Personer“. Den Intimation, der findes i Forordning af 5te September 1794, synes mig saa træffende, at den meget godt kunde anvendes endnu. Jeg skal tillade mig at oplæse den. Forordningen af 1794 begynder saaledes: „Om Straf for Kvaksalvere, hvilke, under Naavn af kloge Mand eller Kvinder, paatage sig at helbrede Sygdomme iblandt Almuen, uagtet de ere aldeles ukyndige i Lægekunsten og de ved uretteligen anvendte Medicamenter ødelægge de ulykkelige Mennekers Sundhed og Førlighed, der ere saa ensfoldige at søge Hjælp hos dem osv.“ Jeg synes, det er en meget god Betegnelse for den Virksomhed, der udøves af Personer, der ikke forstaa sig det Mindste derpaa. Forstaa de Noget i en eller anden Retning — og i den Henseende bør Ministeriet være meget liberalt — saa kan der gives dem Tilladelse efter § 2; men det, at Enhver kan gaa hen og forlange Næringsbevis — om jeg maa kalde det saa — for at udøve Lægevirksomhed, tror jeg er i høi Grad betænkeligt. Jeg skal dog ikke yderligere fremhæve disse Betæneligheder, da de alt ere udhævede fra forskjellige Sider. Det er jo imidlertid ikke vist, at § 3 og de følgende Paragrafer blive udstemte, og det maa derfor være mig — ligesom andre ærede Talere have gjort — tilladt at henlede Opmærksomheden paa nogle enkelte Punkter deri. Hvad nu først § 3 angaar, da bestemmer den jo, at en Person, naar han opfylder visse Betingelser, kan fordrø sig af Amtmanden meddelt et Bevis, hvori han faar Tilladelse til at udøve Lægevirksomhed indenfor visse stedlige Grændser, der ere fastsatte i Overensstemmelse med hans Ønske, men dog ikke ud over Amtskredsen. Denne Bestemmelse gaar altsaa ud paa, at en Person kan faae Tilladelse til at udøve Lægevirksomhed i et helt Amt, naar han forlanger det, og da Beviset skal være i Overensstemmelse med hans Ønske, vil han rimeligvis forlange saa Meget som muligt. Dette er en Bestemmelse, som jeg har megen Betænelighed ved, fordi jeg tror, at vi derved netop ville faae det, som den høitberedte Minister udtalte sig imod, og som man ogsaa ser i Motiverne er omtalt som ønskelig ikke at faae, nemlig Vagabonder, som indlade sig paa at praktisere. En saadan Person kan da have Bopæl paa et Sted i Amtet, men forøvrigt drive omfring i hele Amtet og furene baade paa Menneker og Dyr. Jeg har netop et særligt Exempel for Die i denne Henseende, nemlig en Mand, som bor i Stubbejøbing, men som altid er paa Volland, og som, saa vidt mig bekendt, lever af en saadan Virksomhed. Det er dernæst

i sin Orden, at Apothekere og deres Medhjælpere ere undtagne fra at faae et saadant Bevis, men jeg skal tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at det maatte ogsaa kunde være helbigt at inddrage Jordemødre og deres Mand under den samme Undtagelse. Det vil jo ellers let kunne ske, at en Jordemoder tager Næringsbevis for at kunne praktisere som Læge, hvilket kan komme i Kollision med hendes Virksomhed som Jordemoder og navnlig forlede hende til at indlade sig paa Kure, som hendes øvrige Stilling i høi Grad giver hende Anledning til. Det maatte da ogsaa forbydes hendes Mand, thi ellers vilde Forholdet blive omtrent det samme, som om Jordemoderen selv havde denne Tilladelse. Det er fra flere Sider blevet fremhævet, at de autoriserede Læger, navnlig ved Bestemmelserne i § 8, vilde faae en ubelig Stilling, og jeg tror rigtignok ogsaa, at det vilde være østfeligt saa meget som muligt at flyde Politimesteren ind imellem, dels ved at borttage den Straffe-Nybdighed, som er tillagt Fysikus og lade det være Politimesterens Sag at straffe de Paagældende, og dels ogsaa ved at gjøre en Forandring med Hensyn til det tredje Stykke i § 8. Naar en Læge gjør Anmeldelse om en saadan Kvaksalver, turde det være, at det meget ofte vil blive udlagt som Brødnid, navnlig naar det er Fysikus, som skal tage sig af Sagen, men naar det derimod meldes til Politiet, faar Sagen efter min Mening et bedre Udseende og en bedre Gang. Endelig er der med Hensyn til Straffebestemmelserne i § 9 vistnok Anledning til at overveje, om disse ikke kunne stilles noget anderledes. Efter første Stykke i § 9 skal der finde Tiltale Sted ved Politiretten, naar Nogen overtræder § 4 — det vil sige, naar han kalder sig for Læge eller forandrør sin Bopæl uden at gjøre Anmeldelse derom, eller naar han udlader at føre den i § 7 foreskrevne Bog. Den sidste Forseelse forekommer mig imidlertid saa betydelig, at den burde være Gjenstand for en større Straf og ikke stilles sammen med Overtrædelser af § 4. Efter Paragrafens andet Stykke kan jo paa den anden Side en Person, som glemmer eller udlader at tilkjendegive, at han ikke maa helbrede f. Ex. et Lyende eller et Fattiglem, der skal have Hjælp af Andre, komme under Justitsens Tiltale og strax miste sin Udgang til at helbrede. Det turde være, at dette dog var noget for strengt. At § 10 saavel angaar examinerede som uexaminerede Læger, er der vel ikke nogen Tvivl om Rigtigheden af, men jeg giver det ærede kongevalgte Medlem her ligesoverfor (Fischer) Ret i, at denne Paragraf vistnok vil blive meget vanskeligt at forfolke i de enkelte Tilfælde; navnlig vil det være vanskeligt at sige, hvad der skal forstaaes ved „aabenbar Uvidenhed.“ Jeg indrømmer, at, naar Meningen dermed er, at, hvad Lægerne paa ethvert enkelt Tidspunkt anse for rigtigt, skal lægges til Grund, vil der maasse kunne tænkes